

Γενικές πληροφορίες για την τουρκική αγορά τυροκομικών

Τουρκική οικονομία-Κατανάλωση

Ο πληθυσμός της Τουρκίας ανέρχεται σε 72,5 εκ. (2009), το 67% του πληθυσμού έχει ηλικία μεταξύ 15-64 ετών, το 26% μέχρι 14 ετών, και το 7% ξεπερνά τα 65 έτη. Ο μέσος όρος ηλικίας είναι 28,8 έτη. 50,3% του πληθυσμού είναι άνδρες και 49,7% γυναίκες. Ποσοστό 17,8% του πληθυσμού κατοικεί στην Κωνσταντινούπολη (12.9 εκ).

Μετά την κρίση του 2001 η τουρκική οικονομία επανέκαμψε σταδιακά και ο ρυθμός ανάπτυξης της την περίοδο 2002 - 2009 ήταν κατά μέσο όρο 4,5%. Η παγκόσμια οικονομική κρίση που έγινε εμφανής στα τέλη του 2008 επηρέασε και την Τουρκική οικονομία και ο ρυθμός ανάπτυξης το 2008 ανήλθε σε 0,9% , ενώ το 2009 η οικονομία συρρικνώθηκε κατά -5,8%. Ωστόσο, το 2010 χαρακτηρίστηκε από δυναμική επανάκαμψη της οικονομίας και ο ρυθμός ανάπτυξης ξεπέρασε τις αρχικές προβλέψεις ανερχόμενος σε 8,9%. Το κατά κεφαλή ΑΕΠ το έτος 2010 ήταν \$10.079.

Σύμφωνα με έρευνα της τουρκικής στατιστικής υπηρεσίας για την κατανάλωση των νοικοκυριών γενικά (έτη 2006-2008) προκύπτει ότι η υψηλότερη κατανάλωση παρατηρείται στην Κωνσταντινούπολη στην οποία αντιστοιχεί το 25,4% των συνολικών δαπανών των νοικοκυριών, ακολουθούν οι περιφέρειες Αιγαίου (14,2%) και της Μεσογείου (12,1%). Η κατανομή των δαπανών των τουρκικών νοικοκυριών ανά γεωγραφική περιφέρεια εμφανίζεται κατωτέρω:

Distribution of expenditure groups by classification of statistical regional units level 1, 2006-2007-2008 (*) *(Vertical %)*

REGIONS (Level 1)	Total	Food and non-alcoholic beverages	Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	Clothing and footwear	Housing and rent	Furniture, house appliances etc.	Health	Transportation	Communication	Entertainment and culture	Education services	Restaurants and hotels	Various good and services
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mediterranean	12,1	12,6	11,0	13,1	10,6	13,6	12,4	13,5	12,4	13,3	13,1	10,3	12,8
West Anatolia	11,0	9,6	10,6	10,5	12,2	9,8	9,2	11,7	11,3	11,3	15,3	10,1	10,1
West Black Sea	5,5	6,6	5,9	5,6	4,7	6,8	5,1	5,0	5,5	5,7	4,6	3,9	5,8
West Marmara	4,8	4,7	5,9	4,9	4,6	5,1	5,2	4,6	4,8	4,8	3,7	5,2	4,4
East Black Sea	3,3	3,7	2,9	3,8	2,7	4,2	4,7	3,2	3,8	3,4	2,9	2,4	4,2
East Marmara	9,6	9,1	10,8	9,2	9,9	9,5	8,7	10,0	10,0	9,8	6,9	10,7	9,9
Aegean	14,2	14,0	16,3	14,5	14,2	14,0	14,2	15,2	14,4	15,3	11,4	13,6	12,4
South-East Anatolia	4,4	7,1	5,2	6,0	3,7	4,2	3,4	2,6	3,9	2,3	2,1	1,8	3,8
North-East Anatolia	2,1	2,6	2,6	2,4	1,8	2,6	0,8	1,8	2,2	1,7	1,5	1,1	2,3
Central Anatolia	4,5	5,2	5,6	4,9	4,3	4,7	3,5	4,1	4,6	3,7	3,1	2,9	3,8
Central-East Anatolia	3,0	3,8	2,7	4,1	2,5	3,8	2,9	2,7	2,9	2,5	2,5	2,5	3,0
Istanbul	25,4	20,8	20,6	21,1	28,7	21,7	29,9	25,5	24,3	26,2	32,9	35,4	27,5

**Distribution of expenditure groups by classification of statistical regional units level 1
2006-2007-2008(*)**

(horizontal %)

REGIONS (Level 1)	Total	Food and non-alcoholic beverages	Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	Clothing and footwear	Housing and rent	Furniture, house appliances etc.	Health	Transportation	Communication	Entertainment and culture	Education services	Restaurants and hotels	Various good and services
Mediterranean	100,0	24,5	3,7	6,1	25,1	6,6	2,2	14,3	4,5	2,5	2,3	3,7	4,4
West Anatolia	100,0	20,6	3,9	5,4	31,7	5,3	1,8	13,7	4,5	2,3	3,0	4,0	3,8
West Black Sea	100,0	28,3	4,4	5,8	24,6	7,3	2,0	11,6	4,4	2,4	1,8	3,2	4,3
West Marmara	100,0	23,2	5,0	5,8	27,8	6,3	2,3	12,5	4,4	2,3	1,7	4,9	3,8
East Black Sea	100,0	26,1	3,5	6,5	22,9	7,6	3,0	12,6	5,1	2,4	1,9	3,2	5,3
East Marmara	100,0	22,1	4,6	5,4	29,3	5,8	1,9	13,4	4,5	2,3	1,5	4,9	4,3
Aegean	100,0	23,2	4,7	5,8	28,4	5,8	2,1	13,7	4,4	2,4	1,7	4,2	3,6
South-East Anatolia	100,0	37,5	4,8	7,6	23,9	5,7	1,6	7,6	3,8	1,2	1,0	1,8	3,6
North-East Anatolia	100,0	29,6	5,1	6,6	24,8	7,4	0,8	11,0	4,5	1,9	1,6	2,3	4,5
Central Anatolia	100,0	27,4	5,1	6,2	27,5	6,2	1,7	11,7	4,5	1,8	1,5	2,9	3,5
Central-East Anatolia	100,0	29,3	3,6	7,7	23,0	7,4	2,1	11,4	4,2	1,8	1,8	3,7	4,1
Istanbul	100,0	19,3	3,3	4,7	32,3	5,1	2,5	12,9	4,2	2,3	2,8	6,2	4,5

Δίκτυα διανομής

Η λιανική εμπορία τροφίμων με όγκο 96 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2010 κατέχει περί το 51% του τομέα λιανικού εμπορίου. Δεδομένης της σημαντικής αύξησης του αστικού πληθυσμού το μερίδιο των super markets, hypermarkets, discount stores και των εμπορικών κέντρων στο σύνολο του λιανικού εμπορίου έχει αυξηθεί, ωστόσο, ο ρόλος των παραδοσιακών μορφών λιανικού εμπορίου, καταστημάτων της γειτονιάς και ανοιχτών αγορών, παραμένει σημαντικός. Το λιανικό εμπόριο τροφίμων σε μεγάλο βαθμό εξακολουθεί και φυλάσσει την παραδοσιακή δομή του, ωστόσο παρατηρείται ανάπτυξη του οργανωμένου λιανικού εμπορίου στα αστικά κέντρα. Οι μεγάλες αλυσίδες super-market συνεργάζονται με τους τοπικούς εισαγωγείς-διανομείς αλλά πραγματοποιούν και απ'ευθείας εισαγωγές, επίσης, οι εγχώριες αλυσίδες λιανικής πώλησης προμηθεύονται προϊόντα απ' ευθείας από τους παραγωγούς.

Σημαντικές αλυσίδες λιανικού εμπορίου στην Τουρκία είναι: MIGROS-(αλυσίδα σούπερ-μάρκετ της εταιρείας Koc Holding η οποία έχει και τα brands καταστημάτων, Tansas, Makro κ.α.), CARREFOUR (αλυσίδα σούπερ-μάρκετ της Carrefour Sabanci Holding, η οποία έχει επίσης τα brands καταστημάτων Gima, DiaSA, ChampionSA), GIMA (σούπερ-μάρκετ), BIM (discount stores), METRO(cash & carry), Tesco-Kira(υπερμάρκετ), KILER (σουπερ-μάρκετ).

Εγχώρια παραγωγή και κατανάλωση τυροκομικών

Στην Τουρκία το 60% της παραγωγής γάλακτος χρησιμοποιείται στην παραγωγή τυριού. Απο το τυρί που παρασκευάζεται μόνο 10% είναι απο πρόβειο γάλα. Η κατανάλωση τυριού διαφέρει ανα περιφέρεια, αποτελεί σημαντικό στοιχείο της διατροφής και καταναλώνεται κυρίως στο πρωινό και με φρούτα ως επιδόρπιο. Η μέση κατα κεφαλή κατανάλωση τυριού κυμαίνεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα και είναι 6-7 κιλά. Τα βασικά είδη τυριού δημοφιλή στην Τουρκία είναι: λευκό τυρί (απο πρόβειο ή αγελαδινό γάλα), κασέρι, γραβιέρα, χαλούμι, τουλούμ. Μεγάλες τουρκικές εταιρείες παραγωγής τυροκομικών στην Τουρκία είναι οι: Ulker, Pinar, Sutas, Tahsildaroglu, Ezine, Bahcivan

Όσον αφορά στο λευκό τυρί, το οποίο είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο στη χώρα, οι μέσες τιμές ενδεικτικά σε μεγάλη αλυσίδα σούπερ-μάρκετ στην Κωνσταντινούπολη έχουν ως εξής:

Συσκευασίες σε άλμη (500γρ): απο 5,43 εως 7,99 τουρκικές λίρες

Συσκευασίες σε άλμη (1000γρ): απο 10,45 εως 12,75 τουρκικές λίρες

Χύμα τυρί (τιμή ανα χλγρ): απο 9,90 εως 10,50 τουρκικές λίρες

Εξωτερικό εμπόριο τυροκομικών

Στην Τουρκία, σύμφωνα με τα στοιχεία της τουρκικής στατιστικής υπηρεσίας το 2009 και το 2010 το εμπόριο τυροκομικών (SITC 024) Τουρκίας είχε ως εξής:

Αξία σε €	2009	2010
Εξαγωγές τυροκομικών (SITC 024)	63.182.219	76.326.578
Εισαγωγές τυροκομικών (SITC 024)	19.656.881	19.715.145

Οι κυριότερες χώρες προορισμού των εξαγόμενων τουρκικών τυροκομικών προϊόντων σύμφωνα με τα στοιχεία του 2010 είναι κατά σειρά οι: Σαουδική Αραβία, Ιρακ, Κουβέιτ, ΗΑΕ, Ιορδανία, Κατάρ, Λίβανο, ΗΠΑ, Αζερπαϊτζάν, Μπαχρέιν. Όπου οι εξαγωγές ξεπερνούν την αξία του ενός εκατομ. ευρώ.

Οι κυριότερες χώρες προμήθειας τυροκομικών προϊόντων το 2010 είναι: Ιρλανδία (€3,2εκ), Ιταλία (€2 εκ), ΗΠΑ (€1,2 εκ), Γερμανία (€1 εκ), και ακολουθούν Λετονία, Ολλανδία, Δανία κ.α.

Η δασμολογική επιβάρυνση που επιβάλλεται στα εισαγόμενα απο την ΕΕ τυροκομικά προϊόντα κυμαίνεται απο 43-180% (το ποσοστό δασμού για τη φέτα το 2011 ανέρχεται σε 180%). Στα εισαγόμενα προϊόντα επιβάλλεται επίσης ΦΠΑ 8%. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα επιτρέπεται η εισαγωγή προϊόντων απο την ΕΕ χωρίς δασμολογική επιβάρυνση εως 2000 τόνους/έτος, βάσει των δασμολογικών ποσοστώσεων που έχουν θεσπιστεί μεταξύ ΕΕ-Τουρκίας για μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα. Για την κατανομή των ποσοστώσεων και την άδεια εισαγωγής είναι αρμόδια η Αρχή Εξωτερικού Εμπορίου (Γενική Δ/ση Εισαγωγών).

Για την εισαγωγή τυροκομικών προϊόντων απαιτείται και η έκδοση Πιστοποιητικού Ελέγχου απο το Υπουργείο Γεωργίας της Τουρκίας και Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης. Τη διαδικασία αυτή αναλαμβάνει ο εισαγωγέας. Επίσης, σύμφωνα με τους κανονισμούς για την εισαγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης ο εκτελωνισμός τους πραγματοποιείται σε

ορισμένα απο το Υπουργείο Οικονομικών και Τελωνείων τελωνεία. Τα προϊόντα πρέπει, επίσης να συνοδεύονται απο τα απαραίτητα κτηνιατρικά υγειονομικά πιστοποιητικά κ.α.

Χρήσιμες πληροφορίες:

Αλυσίδες Super Market και καταστήματα Delicatessen:

Μεγάλα Hypermarkets - Supermarkets - καταστήματα Discount										
	Company Name	Contact Person	Position	Address	City	Phone	Fax	E-mail	Url	Info
1	Migros Türk T.A.S.	Ömer Özgür Tort	General Manager	Turgut Özal Bulvarı No:6 Ataşehir	Istanbul	0090 216 579 30 00	0090 216 579 35 00		www.migros.com.tr	Hyper market
2	Real Hipermarketler Zinciri A.Ş.	Kubila Y. Özerkan	General Manager	Mimar Sinan Cad.No.78 S' Plaza TR-34209 Güneşli- Bağcılar	Istanbul	0090 212 478 60 00	0090 212 478 65 60		www.real.com.tr	Hyper market
3	CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş.	Jacob Çoçak	General Manager	Küçükbakkalköy Mahallesi Dudullu Asfaltı, No: 1 Ataşehir	Istanbul	0090 216 655 00 00	0090 216 655 00 50	-	www.carrefour.com.tr	Hyper market
4	BİM-Birleşik Mağazalar A.Ş.	Murat Dalgıç	General Manager	Ebubekir Cad. No: 289 Samandıra TR - 34887	Istanbul	0090 216 564 03 03	0090 216 311 79 77	contact@bim.com.tr	www.bim.com.tr	Discount Market
5	Kiler Alisveris Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret A.S.	Nihat Özdemir	General Manager	Namık Kemal mah. Tonguçbaba cad. No:23 Haramidere Esenyurt	Istanbul	0090 212 456 15 00	0090 212 428 50 96	bilgi@kiler.com.tr	www.kiler.com.tr	Super market
6	Dia Sabancı Süpermarketleri Ticaret A.Ş.	Ömer Egesel	General Manager	Büyükdere Cad Noramin İş Merkezi Kat:4 Büro 414 Maslak TR-34398	Istanbul	0090 212 329 38 00	0090 212 329 82 41	-	www.diasa.com.tr	Discount Market
7	Tansaş - Migros Ticaret A.Ş.	Ömer Özgür Tort	General Manager	Turgut Özal Bulvarı No:12 Ataşehir	Istanbul	0090 216 576 30 00	0090 216 579 35 00		www.tansas.com.tr	Super market
8	Şok - Migros Ticaret A.Ş.	Ömer Özgür Tort	General Manager	Turgut Özal Bulvarı No:12 Ataşehir	Istanbul	0090 216 576 30 00	0090 216 579 35 00		www.sok.com.tr	Discount Market
9	İsmar Marketler Zinciri	Ismail Akyürek	General Manager	Kocatepe Mah.12nci sok.C35 358.Blok K:4 TR-34170 Bayrampaşa	Istanbul	0090 212 437 07 40	0090 212 437 07 58	ismar@ismar.com.tr	www.ismar.com.tr	Super market
10	Uyum Gıda İht. Mad. San. Ve Ticaret A.Ş.	Sait Koç	General Manager	Adnan Kahveci mah. Yavuz Sultan Selim Bulvarı No:17/4 Beykent Beylikdüzü	Istanbul	0090 212 444 32 22	0090 212 856 10 36		www.uyum.com	Super market

Delicatessen						
Firm	Address	City	Phone	Fax	e-mail	Web
Antre Gourmet	Bakraç Sok.No:14/B Cihangir TR-34433	Istan bul	0090 212 244 08 00	0090 212 244 49 85	antre@antregourmet.com	www.antregourmet.com
Namlı Deli / Namlı Pastırmacı	Hasırcılar cad.No:14 Eminönü	Istan bul	0090 212 511 63 93			www.namlipastirma.com.tr
Nezih Market	Cemil Topuzlu cad.No:17/1 Çiftelahuzlar	Istan bul	0090 216 478 03 22	0090 216 478 07 45	info@nezihmarket.net	www.nezihmarket.net
Mania	Teşvikiye Mah.Ihlamuryolu Sok. Sokullu Apt. No:20 Dükkan No: 2 Nişantaşı TR-34365 Şişli	Istan bul	0090 212 241 53 83	0090 212 241 53 88	info@mania.com.tr	www.mania.com.tr
Cheese House	Acıbadem Cad. Zerrin sok. No: 4/4 Acıbadem	Istan bul	0090 216 545 07 72	0090 216 545 47 96	info@cheese-house.com	www.cheese-house.com

Εκθέσεις του τομέα τροφίμων στην Κωνσταντινούπολη:

Exhibition	Organiser	Address	Email	Web
FOODTECH Food and Beverage Technologies, Food Safety, Additives and Excipients, Cooling, Ventilation and Storage Systems and Logistics Fair	Tüyap Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.	Beylikdüzü - İSTANBUL	matakara@tuyap.com.tr	www.istanbulgidatek.com
GIDA INTERNATIONAL FOOD & BEVERAGE, FOOD INGREDIENTS AND FOOD PROCESSING EXHIBITION	İstanbul Fuarçılık A.Ş.	Çoban Çeşme Kavşağı Atatürk Havalimanı Karşısı Yeşilköy - İSTANBUL	info@itf-gida.com	www.itf-gida.com

Για όλες τις εκθέσεις που πραγματοποιούνται στην Κωνσταντινούπολη και την Τουρκία ετησίως οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται στον παρακάτω σύνδεσμο <http://www.fuarrehberi.org.tr/> της TOBB (association of chambers and commodity exchanges www.tobb.org.tr)

Χρήσιμες Δ/νσεις:

Σύνδεσμος εμπορικών εταιρειών τροφίμων Τουρκίας: TUGIDER

TÜM GIDA DIŞ TİCARET DERNEĞİ (Büyükdere Caddesi Somer Apt. No:64 D:13 K:5

Mecidiyeköy / İstanbul Tel : 0212 - 347 25 60 pbx, Fax : 0212 - 347 25 70
tugider@tugider.org.tr, Melahat ÖZKAN : mozkan@tugider.org.tr, Nuri KUTLU :
nurikutlu@tugider.org.tr
www.tugider.org.tr

Αρχή εξωτερικού εμπορίου

<http://www.dtm.gov.tr>

Υπουργείο Γεωργίας Τουρκίας

www.tarim.gov.tr

Γενική Δ/νση Προστασίας και Ελέγχου Υπουργείου Γεωργίας της Τουρκίας

www.kkgm.gov.tr